

n. p. $1^0/0$ równy n. p. 100 mm^2 . Odpowiednia powierzchnia przedstawiać będzie pasek ograniczony liniami pionowymi, dzielącymi na równe części odległości między danym odcinkiem a sąsiednimi. Kreśląc te diagramy w pewnej stałe przyjętej podziałce, na przykład odstęp ciężarów gatunkowych $0\cdot01+10 \text{ mm}$, a $1^0/0=100 \text{ mm}^2$, będziemy mogli porównywać ze sobą diagramy różnych produktów naftowych wkreślonych w tę samą siatkę. O ile analiza destylacyjna wykonana zostanie starannie, różniczkując ściśle większą ilość frakcyi, otrzymać można linię określającą diagram produktu, jako linię ciągłą. Powyżej (Rycina 3.) podałem przykładowo diagramy kilku produktów naftowych, wykreślonych w ten sposób na wspólnej siatce.

DR. KAZIMIERZ KLING.

OZNACZENIE GAZOLINY W PRÓBACH GAZU ZIEMNEGO Z WINNICY, KAŁUSZA I ROPIENKI.

(Die Bestimmung der Gasolin in Erdgasproben aus Winnica, Kałusz und Ropienka. —
The determination of gasoline in natural gas from Winnica, Kałusz and Ropienka.)

Oznaczeń gazoliny dokonano metodą kondensacyjną¹⁾. Próby pobrane były bez udziału analityków w naczynia żelazne, o pojemności 10 litrów, samorodnie spajane, opatrzone szczelnymi kurkami mosiężnymi. Oznaczeń gęstości gazu dokonano w analizie 1. i 2. metodą piknometryczną z użyciem pompy olejowej, w analizie 3. metodą piknometryczną, opisaną w poprzednim numerze niniejszego pisma²⁾.

1. Gaz z Winnicy obok Jasła (Szyb II).

(Analizy dokonano wspólnie z p. L. Krajewskim.)

Data pobrania próby: 27. czerwca 1916.

Gęstość względna gazu przed odgazolinowaniem: $0\cdot655$.

Ze 100 objętości gazu absorbuje się:

w KOH 0,21%

w Br_2 . . . . . 0,73%

w pyrogallolu 0,80%

Na 1 m^3 gazu ($t=18\cdot0^0 \text{ C}$, $b=742,5 \text{ mm Hg}$) przypada kondensatu otrzymanego w -78^0 C : $24\cdot0 \text{ gr}$.

¹⁾ K. Kling: O ilościowym oznaczaniu gazoliny w gazach ziemnych. „Metan“ 1917, str. 3.

²⁾ K. Kling i L. Suchowiak: O nowym piknometrze gazowym. „Metan“ 1917, str. 37.

2. Gaz z Kałusza.

(Analizy dokonano wspólnie z p. L. Krajewskim.)

Data pobrania próby: 20. czerwca 1916.

Gęstość względna gazu przed odgazolinowaniem: 0,556

Ze 100 objętości gazu absorbuje się:

w KOH . . . . . 0,17%w Br_2 . . . . . 0,57%

w pyrogallolu 0,73%

Na 1 m^3 gazu ($t=19^{\circ}0' C$, $b=738,5$ mm Hg) przypada kondensatu otrzymanego w $-78^{\circ} C$: 13,5 gr.

3. Gaz z Ropienki obok Olszanicy.

(Analizy dokonano wspólnie z p. Zofią Dobijanką.)

Data pobrania próby: kwiecień 1917.

Gęstość względna gazu przed odgazolinowaniem: 0,915.

Gęstość względna gazu po odgazolinowaniu: 0,781.

Ze 100 objętości gazu absorbuje się:

w KOH . . . . . 7,8%!w Br_2 . . . . . 0,8%

w pyrogallolu 2,8%

Na 1 m^3 gazu ($t=14^{\circ}3' C$, $b=731,2$ mm Hg) przypada kondensatu otrzymanego w $-78^{\circ} C$: 305,2 gr.

POLSKI KAPITAŁ W PRZEMYSŁE NAFTOWYM.

Według obliczenia pisma „Petroleum Review“, kapitał inwestowany w całym przemyśle naftowym wynosi około 500 milionów funtów szterl., z czego na Galicyę wypada 35 milionów funtów szterlingów. Przyjmując przedwojenny kurs 1 funta szterlingów na 24 koron, otrzymamy wartość kapitału inwestowanego w naszym przemyśle naftowym 840,000.000 kor.

Herman Feldstein, w broszurze wydanej w roku 1917 pod tytułem „Vermögens- und Zahlungs-Bilanz Galiziens“, podaje na podstawie informacji otrzymanych ze sfer naftowych, że pochodzenie kapitału w naszym przemyśle naftowym rozdziela się jak następuje:

	Kopalnie	%	Rafinerie	%	Razem	%
Galicya	38	12'3	37	26'4	75	16'7
Austria bez Galicyi	100	32'2	40	28'6	140	31'1
Niemcy	45	14'5	10	7'1	55	12'2
Anglia	75	24'2	20	14'3	95	21'1
Francya	40	12'9	28	20'0	68	15'1
Belgia	4	1'3	5	3'6	9	2'0
Ameryka	8	2'6	0	0'0	8	1'8
Razem	310	100'0	140	100'0	450	100'0